

Goethe és Hesse

Goethe hatása Hessére, a két író fejlődésezsméjének tükrében

A tanulmány Goethe születésének 250 éves jubileuma alkalmából íródott. Az első részben a hessei életművön belül azokat a műveket, illetve szöveg-helyeket emeli ki, és értelmezi röviden, melyekben Goethe alakja és/vagy szellemisége jelenik meg (pl. levelezés, esszéisztika, szépprózai írások: *Demian*, *A pusztai farkas*, *Az üveggyöngyjáték*).

A dolgozat második felében a szerző Goethe és Hesse „fejlődés-elméletének” bemutatására és összehasonlítására vállalkozik. Goethénél az arisztotelészi entelecheia-fogalom kapcsán, illetve az organikus világot alakító szellem és anyag egymást taszító-vonzó hatásán alapuló, és az immanencián túlra mutató, egységre törő fejlődésvonalat követi, melyet egybevet Hesse három lépcsős fejlődés-elvével, amelyet alapvetően szintén a szellem és anyag bipolaritásán nyugvó, felfelé irányuló, spirális mozgás jellemez. A fejlődés-eszmék bemutatásánál a szerző elsősorban a *Természet*, a *Költészet és Valóság*, valamint Eckermann: *Beszélgetések Goethével* című munkákra támaszkodott, Hesse esetében pedig az *Egy kis teológia* c. esszéisztikus írást, illetve a prózai életmű struktráját meghatározó elemeket vette alapul.